

Nyár a mozikban

Kalandfilmek előnyben — Kapcsolat a közönséggel

Nem egyszer hallottuk már, a filmszínházak kicsit félnek a nyártól. A szakemberek szerint uborkaszazon köszönt ilyenkor a mozira. Hiába állítanak össze a télihez hasonló, változatos programot, még a legmegszállottabb filmrajongók is inkább a strandolást, vagy a sétát választják. A három nagy szegedi filmszínházban is májustól szeptemberig egyre kevesebben állnak sorba a pénztáraknál. Szeptemberben azután ismét feljön a mozi napja. Kezdődik az új tanév, visszatérnek a diákok, felpeszül a kollégiumok, egyetemek élete, a filmszínházak is mind zajosabbak, vidámabbak lesznek egy-egy előadás előtt.

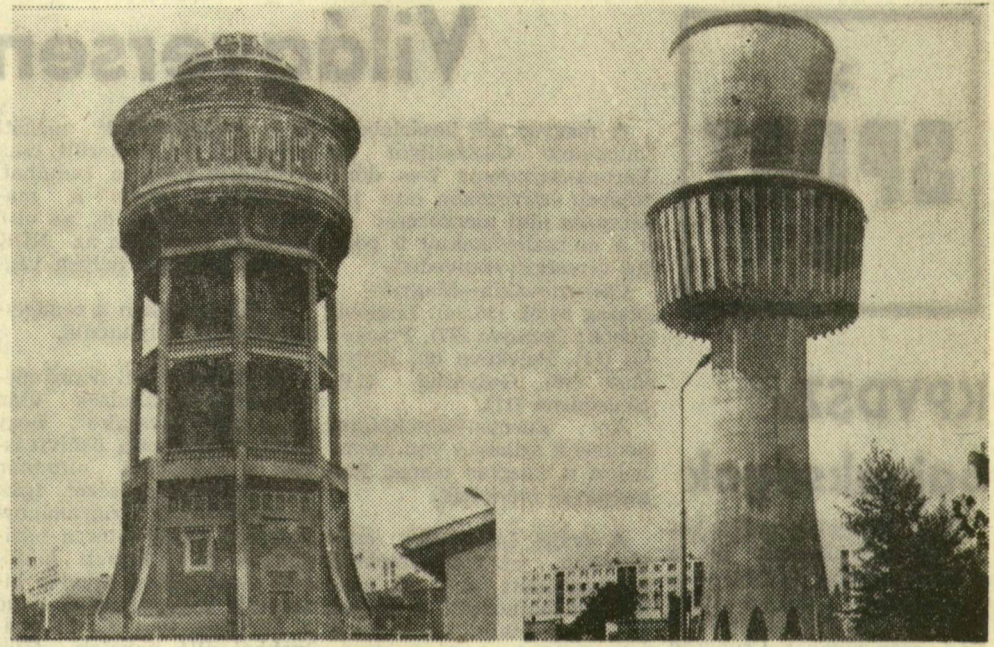
Az idei rendhagyó, felhőszakadással, árvízzel beköszöntő nyár rendhagyóan alakította a mozik nyári szezonját is. Ezúttal inkább a strandolásban volt uborkaszazon. A város legnagyobb filmszínháza, a Szabadság havonta általában nyolc fil-

met mutatott be, szinte kivétel nélkül friss produkciókat. Magyar, szovjet, népi demokratikus és nyugati alkotások váltakoznak a műsorban, ugyanúgy, mint a Vörös Csillagban és a Fáklyában. Mindhárom moziban rendszeresen jegyzik, hányan tekintik meg az előadásokat. A számok arról árulkodnak, hogy nyáron inkább a látványos, kalandos, nyugati filmek kapósak, a tartalmas, nehezebben megközelíthető alkotások háttérbe szorulnak. Igaz, ilyenkor az emberek szórakozni, kikapcsolódni vágyanak, de igazán jó, értékes magyar alkotást — akár a művész, akár a szórakoztató kategóriában — keveset is láthatunk a nyári hónapok műsorában. A valóban jó filmnek kevés propaganda kell, anélkül is vonzza a közönséget, mint a lengyel filmhét keretében vetített Menyegző. Legtöbb magyar és szovjet filmet a Fáklyában nézték meg a nyáron. A Fáklya

utánjátszó mozi, a másik két filmszínházban már vezetői, produceri, rendezői ide. Kellő propagandával, közönségszervezéssel elérték, hogy a magyar filmekre is mind többen váltanak jegyet. Üzemekkel, szocialista brigádokkal, iskolákkal tartják a kapcsolatot, felhívják figyelmüket az értékes alkotásokra.

Már az őszi szezonra készülnek a mozik. Szeptemberi programjukban is a szórakoztató detektív- és kalandfilmek lesznek túlsúlyban. Nem marad el az új magyar film bemutatója sem, Szerb Antal regényéből készült A Pendragon legenda. Sokan várják már a Chaplin-sorozat következő filmjét, az Aranylázat a Vörös Csillag repertoárjában vetítik. A Fáklya októberben többek között nagysikerű szovjet filmeket tűzött műsorra, újra láthatjuk az Emberi sorsot, a Szállnak a darvakat és a Normandia Nyemant.

L. Zs.

Víztornyok

Hogy mikor találták fel? Egyidős lehet a kerékkel. Mindenesetre a huszadik század gyermeke már a rómaiakra is irigykedhet. Ők jól tudták, ha a dombokra víztárolót építenek, akkor az azt jelenti, hogy van egy víztornyuk. A világ azóta sokat változott, de az elv a régi maradt. Ezért sem építenek a hegyvidéki városok víztornyokat. A dombokon tárolókat ásnak, és ez helyettesíti a magas építményt.

A JEGHEGYEKET CSÁKLYÁZTÁK

De mit csináljon az alföldi ember? Júliusban sem mond le arról, hogy a hatodik emeleten is mosdjon, főzzön és igyon. Még azt sem csinálhatja, amit a San Franciscó-iak tettek a két világháború között. A vállalkozó hajósok egy kicsit északra csónakáztak, és addig hajóztak, amíg jéghegyekkel nem találkoztak. Ak-

kor nekiestek, csáklázták, fűrészelték, ütötték. Egy nagy falatot mindig sikerült letörni. Azt a kikötőbe vontatták, és az egyik dokkban addig tárolták, amíg el nem olvadt és a város meg nem itta. Így sokáig nem fúrtak kutakat.

Szilléri László, a Vízmű és Fürdő Vállalat főmérnöke nem a San Franciscó-iakon mosolyog, hanem rajtam, mert képtelen vagyok kitálni, hogy mit tart a kezében. Aztán megfordítja a képeket.

A fotó már történelem. A Szent István téri víztornyot építik a mesterek. A régi állványozás és a múlt századi technika dokumentumaként. Sokáig a Budapesti Műszaki Egyetemen őrizték a felvételeket, aztán ki akarták dobni, s így került Szegedre.

Szerencsére a fotóalany ott áll a Szent István téren, sem az idő haragja, sem a városépítés nem rontotta meg. Ott büszkélkedik Magyarország első vasbeton víztornya, ami műemlék már, hiszen 1902-ben épült, és nagyon jó, hogy most is működik. Testvére, a margitszigeti, nincs forgalomban, csak a régi építésre emlékeztek.

BIZTONSÁG ÉS TAKARÉKOSÁG

megfelelt az urbanizáció követelményeinek. Aztán évtizedek múlva megépült a második, az újszegedi ligetben. Nagy pech, öt méterrel alacsonyabb, mint kellene, így ma már nem is használják. Aztán következett a hatodik évtized ebben az évszázadban, ami, mint köztudott, robusztus városiasodással járt együtt. Ekkor épült a tarjáni, majd ezt követte a másik, az újszegedi.

Csúcsidőszakban, nyáron, amikor az emberen a ruha meg akar gyulladni, s legszívesebben egész nap a fürdőkádban ülünk, 56—60 ezer köbméter vizet fogyaszt Szeged. Az is természetes, ha csak a szivattyúk ontanak a vizet, a déli órákban sokan kitikkadnának, mert nem minden emeletre jutna. Ezért van szükség víztornyokra, ott tárolják a fölös mennyiséget, amit máskor nem használnak el és amivel mindenkor, minden időben biztosítják az ellátást. A szakemberek szerint a napi fogyasztás 20 százalékát kell ezekben a skatulyákban tartalékolni azért, hogy ne legyen probléma.

A tornyok városképi jelentőségük, esztétikai jellegük van, de ha a külső réteget lehámozzuk, akkor kiderül, hogy egyszerű dobozok, amelyek régen fémmel voltak beburkolva, manapság műanyaggal burkolják. Ez utóbbi egy speciális festék, ami, ha leperog, akkor a szigetelés is megszűnik, és a beton kinyöregtünk: add már uram az esőt!

L. F.

gyerekek az egyik télen csúzlival lövöldöztek a lelőgő jégcsapokra. A hibát azóta már kijavították.

A TECHNIKA MINDENT LEGYŐZ

A Szent István téri tornyban ezer köbméter, a tarjáni és az újszegediben egyenként 2300—2300 köbméter víz tárolható. A negyedik, a másik újszegedi, amíg működött, 500 köbméter folyadékot szívott magába. De az új kor építészeti csodái arra is jók, hogy akkor is adják az élethez nélkülözhetetlen vizet, ha netán áramszünet vagy tűzesetén az örökmozgó szivattyúk leállnak. Tehát biztonsági szelepek is egyben.

Amikor Tarjánban a magasházak építését elkezdték, nem kis gondot okozott a vízellátás. Az nyilvánvaló volt, hogy a Szent István téri építmény képtelen az ilyen feladatok elvégzésére, hiszen a belváros nagy házaiba nyomásfokozót szereltek be. Ezért aztán 50 méter magasra építették a tarjáni tornyot, ami 15 méterrel haladja meg a belvárosit. A méretből adódik, hogy Tarjánban a tizedik emeleten akkor is folytak a csapok, amikor a város szívében az első emeleten mindent megtettek volna egy csepp vízzel. A szintkülönbség lehetetlennek teszi, hogy az 50 méteres dobozt összekapcsolják a 35 méteres Szent István téri tornyokkal. Viszont a második skatulyát, amit a tarjániál 35 méter magasságban helyeztek el, már összeköthetik a régi víztornyokkal. De Tarján vízellátása független a város más részétől. Ha majd a második Tisza-híd megépül, az újszegedi víztornyot összekötik a tarjániával, ami tulajdonképpen a hason-

mása. A vízfogyasztás nemcsak a világon, hanem Szegeden is állandóan növekszik. Meddig elég e néhány torony? Egyre több a komfortos lakás, személygépkocsi, nagyobb mennyiséget fogyaszt a háztartás. A városban százhetven liter vizet használ el egy ember naponta. A számítások szerint 1980-ig Szeged vízigénye a jelenleginek a duplájára növekszik. Akkor majd százezer köbméter vizet követel a város. Ehhez a mennyiséghez tíz tornyot kellene építeni. Mivel nemcsak az anyagi lehetőségek korlátozottak, hanem az építési terület is, ezért csak Dorozsma és Szőreg városrészen emelnek tornyot. A többi nyalcát mélytárolókkal pótolják, amelyek helyettesíteni tudják a gigantikus létesítményeket.

Az biztos: a vízellátás fokozatosan javul. Ezt tapasztalhattuk ezen a nyáron is. Nem volt vízhiány, s nem konyörögtünk: add már uram az esőt!

Halász Miklós

Bűnüldözés oknyomozással

Napirenden a légi kalózkodás

Dr. Szakács Ödön, a Legfelsőbb Bíróság elnöke csütörtökön sajtóértekezleten számolt be arról, hogy szeptember 9-től kezdődően egyhetes programmal nemzetközi büntetőjogi kongresszus lesz Budapesten. Négy fő téma szerepel a napirenden: a büntetőjog eszközeinek és módszereinek fejlődése (erről dr. Király Tibor budapesti jogászprofesszor tart vitaindító előadást), a kábitószerrel való visszaélés üldözése és megelőzése, a bűncselekmények sértettjeinek kártalanítása, valamint a légi kalózkodás megakadályozása. A kongresszust az ötven évvel ezelőtt létrehozott nemzetközi büntetőjogi társaság rendezi. (Ennek az egész világot átfogó nemzetközi tudományos egyesületnek a munkájában Magyarország 1960 óta vesz részt.)

Most első alkalommal rendez szocialista országban kongresszust a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság, amely egyébként a budapesti tudományos tanácskozás napjaiban tisztújító közgyűlést is tart. A nemzetközi jogéletben kétségtelenül kiemelkedő jelentőségű eseményen a világ minden tájáról érkező mintegy hétszáz jogtudós, bíró, ügyész, a büntető igazságszolgáltatás és különböző jogi tudományterületek szakembere vesz részt. Szocialista országokból érkeznek a részt vevőknek több mint a fele, legnagyobb számban a Szovjetunióból, Lengyelországból és Jugoszláviából. Magyarországot 130 jogász képviseli a világgongresszuson.

A tíz nap múlva kezdődő kongresszus célját és jelentőségét érzékeltetve dr. Szakács Ödön — aki a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság magyar nemzeti csoportjának az elnöki tisztet tölti be — elmondta: a szervezetet 1924-ben azzal a céllal hozták létre, hogy segítse a közlekedést és az együttműködést azok között a jogászok között, akik szerte a világban a büntetőjogi tanulmányozzák, alkalmazzák, és munkájukkal részt vesznek a

bűnüldözés okainak feltárásában, a bűnüldözés elleni küzdelemben. Brüsszel, Bukarest, Palermo, Párizs, Varsó, Madrid, Koppenhága és Kairó — ezekben a városokban tartották a társaság korábbi kongresszusait, azután 1946-ban Genfben újalakították a szervezetet. Hágában és Rómában volt a két utóbbi konferencia: a budapesti rendezvény sorrendben a 11. ilyen tanácskozás lesz a Nemzetközi Büntetőjogi Társaságnak.

Ki vezet jól?

Önkéntes forgalmi vizsga Szegeden

A közlekedési balesetek kapcsán manapság sokszor esik arról, hogy mindazok egyformán jól vezetnek-e, akik jogosítványuk birtokában a volán mögé ülnek. Erről bárki meggyőződhet, aki él a lehetőséggel és jelentkezik önkéntes forgalmi vizsga letételére az Autóklub Csongrád megyei csoportjánál Szegeden, a Kossuth Lajos sugárút 112. szám alatt. Az önkéntes forgalmi vizsgát az országban elsőként Szegeden kezdeményezte a Csongrád megyei Közlekedésbiztonsági Tanács verseny- és rendezvényszervező szakbizottsá-

ga, valamint a Magyar Autóklub Csongrád megyei csoportja. Az önkéntes forgalmi vizsgán bármely magángépkocsi-vezető részt vehet. Az SZMT munkavédelmi felügyelősége ugyanakkor körlevélben értesítette a szegedi vállalatokat arról a lehetőségről, hogy az akcióban felmérhetik gépjárművezetőik felkészültségét. Maguk a gépjárművezetők is meggyőződhetnek arról, hogy kellőképpen ismerik-e a forgalmi szabályokat és azok figyelembevételével vezetnek-e.

Az önkéntes forgalmi vizsgán a már jogosítvánnyal rendelkezők szakképzett vizsgabiztosok, illetve közlekedési szakemberek társaságában közös utat tesznek meg gépkocsin. A vezető a mellette ülő vizsgabiztos észrevételezései alapján meggyőződhet saját vezetési technikájának helyességéről, továbbá arról, hogy a szabályokról szerzett ismereteit megfelelően hasznosítja-e a gyakorlatban. Az önkéntes forgalmi vizsga különösen azoknak fontos, akik éveken keresztül megszerezték meg gépjárművezetői engedélyüket, mert azóta többször is változott a módosult a KRESZ. Az eddig megtartott önkéntes forgalmi vizsgáról jó vé-

leménnyel vannak, akik azon részt vettek. Előfordult, hogy alapvető szabályismeret-alkalmazására hívták fel figyelmüket a vizsgáztatók. Erre különösen a legkritikusabb csomópontokon nyílik lehetőség, ugyanis Szegeden tízenegy forgalomirányító lámpánál, keresztesodásban haladnak el a vizsgázók.

Nem is vizsga ez tulajdonképpen, amittől tartaniuk kell a gépjárművezetőknél, gondolva arra, hogy sikertelenség esetén abból hátrányos következmények származhatnak. Az akcióit inkább szabályismereti és ismeretalkalmazási felmérésnek kell tekintenünk, hiszen ez is a lényege. Az önkéntes forgalmi vizsgán a gépjárművezetők meggyőződhetnek saját vezetői képességeikről, arról, hogy a közlekedésben milyen forgalmi műveletet végeznek helyesen. A sikeres „vizsga” elsősorban hasznos a gépjárművezetőknek, akik ismerve vezetői képességüket, nagyobb önbi-zalommal vehetnek részt a forgalomban, másrészt a vizsgabiztosoktól hasznos gyakorlatot sajátíthatnak el. Mindezen túl az önkéntes forgalmi vizsga letételével nyer a közlekedésbiztonság is.

Ellenőrzés a kisiparban

A minőségvizsgáló intézetek, a KIOSZ és a tanácsok bevonásával hét megyében 237 kisiparos kereskedelmi tevékenységét, elsősorban az állami előírások érvényesülését ellenőrizték. A kisiparosok többsége a kereskedelmi előírások szerint dolgozik. Az ellenőrzött kisiparosok 27 százalékánál azonban különböző szabálytalanságokat tapasztaltak, s ezért felelősségre vonják őket. A szabálytalanságok főként jogi tájékoztatatlanságra, felületességre, esetlenül-

azonban anyagi előnyserzésre vezethető vissza. Néhány kisiparos tévesztette meg a vásárlókat külföldi címkék, megnevezések használatával. Csongrád és Győr megyében fordult elő, hogy a kisiparosok szabályellenesen, saját termékeiken kívül más, készen vásárolt cikkeket is árusítottak. Az árvetési, a kalkulációs kötelezettség elmulasztása, a nem megfelelő kalkuláció miatt alkalmazták az összes felelősségrevonások 80 százalékát.